

Република Србија
АП Војводина
Град Вршац
Трг победе 1 Вршац
Телефон: 013/800-500
Број: 404-44/2018-IV-09
Датум: 06.07.2018.

Предмет: појашњење конкурсне документације у поступку јавне набавке бр. 404-44/2018-IV-09 – консултантске услуге за озраду предлога пројекта јавно –приватног партнериства за одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Вршца

На основу члана 63. Став 3. Закона о јавним набавкама Наручилац, град Вршац објављује одговоре на постављена питања заинтересованог лица.

ПИТАЊА

1. Врло је интересантна потреба Наручиоца да ову набавку спроведе у најкраћем могућем законском року, имајући у виду значај и комплексност ЈПП Пројекта чија се израда захтева, те се поставља оправдано питање да ли Наручилац има у виду одређеног Понуђача, који очигледно очекује спреман ову набавку, а реч је, како ћете видети из даљих навода о извесном одговорном лицу једног привредног друштва са иницијалима █████ коме није први пут да учествује у радњама којима се нарушава конкуренција, који је очигледно учествовао у изради предметне конкурсне документације и које **мора бити искључено из поступка**, у складу са одредбом члана 23. Закона о јавним набавкама којим се уређује **Заштита интегритета поступка, а која гласи:** "Лице које је учествовало у планирању јавне набавке, припреми конкурсне документације или појединих њених делова, и са њим повезано лице не може наступати као понуђач или као подизвођач понуђача, нити може сарађивати са понуђачима или подизвођачима приликом припремања понуде", те да ће у том случају наручилац одбити понуду и без одлагања обавестити надлежне државне органе.

Ако је понуђач, односно подносилац пријаве непосредно или посредно дао, понудио или ставио у изглед неку корист или покушао да сазна поверљиве информације или да на било који начин утиче на поступање наручиоца у току поступка јавне набавке, **наручилац је дужан да хитно обавести надлежне државне органе**.

Неопходно је водити рачуна о поштовању закона, те у таквим случајевима **додељити негативну референцу** у складу са чланом 83. Закона о јавним набавкама, како би се наведеном деловању стало на пут.

Молимо Вас да ревидирате захтеве, нарочито додатне услове, те да продужите рок за достављање понуда, како не бисте нарушили конкуренцију и довели у питање законитост поступка.

Посебне напомене и питања

2. ДОДАТНИ УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ на страни 9 предметне конкурсне документације предвиђају да Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане овом конкурсном документацијом, а испуњеност додатних услова понуђач доказује на следећи начин:

Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

• Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години учествовао у најмање 3 (три) пројекта ЈПП и пружио саветодавне услуге у пројектима ЈПП који су добили позитивно мишљење Републичке комисије за ЈПП од којих је у најмање 2 (два) пројекта спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.

Наиме, број рефернци односно пројеката за које се тражи да је понуђач пружио саветодавне услуге сам по себи није споран, али је спорно следеће:

1. у предметном услову се каже, између осталог, да је понуђач УЧЕСТВОВАО, што у правном смислу нема никакво значење, већ је неопходно да понуђач буде ангажован на основу уговора,
2. друго, поставља се питање за кога је понуђач пружио преметне услуге, имајући у виду да овакве услуге могу бити пружене на првом и једином месту јавном сектору, тј. јавном телу у смислу закона којим се уређује јавно-приватно партнерство, а не било којем другом лицу приватног права, те је неопходно да се захтев односи на услуге пружене јавном сектору,
3. треће, чињеница да ли је одређени пројекат усвојен од стране Комисије за ЈПП, не говори у прилог чињеници да ли је Понуђач пружио одређене услуге, пошто ја на волиј јавног тела надлежног за конкретни ЈПП Пројекат да ли ће упутити израђени Предлог пројекта ЈПП Комисији ради добијања мишљења, те захтев треба да се односи на чињеницу да ли је у складу са уговором о ангажовању Понуђача садржински и квалитативно пружена услуга или није,
4. четврто, чињеница да ли је закључен јавни уговор, такође не зависи ни на који начин од саветника, имајући у виду да није редак случај да се у поступку одабира приватног партнера не јави ниједно лице, најчешће из разлога што предложени пројекат није тржишно интересантан потенцијалним приватним партнерима, те се ни та чињеница не може приписати у кривицу нити у заслугу саветника. С тим у вези, неопходно је изменити наведени захтев пословног капацитета на начин да саветник мора да је био ангажован на изради конкурсне документације, укључујући и модел јавног уговора, а не да је уговор и закључен, те Вас молимо да овај захтев измените.
5. пето, Наручилац никде није навео за коју врсту пројекта је понуђач био претходно ангажован, а имајући у виду да већину одобрених ЈПП Пројеката од стране Комисије за ЈПП чине пројекти организовања јавног градског и приградског превоза путника и замене јавне расвете (замена старих сијалица новим), не видимо како било који од наведених израђени пројеката може да буде релевантан наручиоцу, с обзиром да пројекти који подразумевају сијалице и аутобусе ни на који начин не чине Ваше планиране консултанте квалификованим за путну инфраструктуру, те је неопходно да појачате наведени услов те да тражите да је Понуђач имао искуство у пројектима који подразумевају најмање изградњу линијске или друге инфраструктуре, а не да дозволите било коју врсту референци, те Вас молимо да овај захтев измените.
6. шесто, чињеница да је неко урадио конкурсну документацију са моделом јавног уговора из области енергетске ефикасности, нарочито из области јавне расвете не доказује ама баш никакво знање у сачињавању ваљаног јавног уговора, имајући у виду да су готово сви јавни уговори из области јавне расвете само преписани уговори већ одређени ПРАВИЛНИКОМ О УТВРЂИВАЊУ МОДЕЛА УГОВОРА О ЕНЕРГЕТСКИМ УСЛУГАМА ЗА ПРИМЕНУ МЕРА ПОБОЉШАЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ КАДА СУ КОРИСНИЦИ ИЗ ЈАВНОГ СЕКТОРА којим се утврђују модели уговора о енергетским услугама за примену мера побољшања енергетске ефикасности када су корисници из

јавног сектора, и то: 1) модел уговора о енергетској услуги за примену мера побољшања енергетске ефикасности јавних објеката и уштедама у оперативним трошковима тих објеката када су корисници из јавног сектора, и 2) **модел уговора о енергетској услуги за примену мера побољшања енергетске ефикасности и уштедама у оперативним трошковима јавног осветљења када су корисници из јавног сектора.** (линк у наставку) <http://www.mre.gov.rs/doc/efikasnost-izvori/02%20-Model%20Ugovora%20JAVNO%20OSVETLJENJE.pdf>, те Вас молимо да овај захтев измените, односно да тражите референце из смислених пројекта, а не из пројекта који подразумевају замену сијалица.

7. Седмо, да ли се под Комисијом за јавно-приватно партнериство подразумева Комисија уређена Законом о јавно-приватном партнериству и концесијама Републике Србије? Ако је то тако, мишљења смо да је ово дискриминишући захтев, имајући у виду да потенцијални учесници у поступку јавне набавке имају референце из других држава, посебно чланица ЕУ, чији институционални оквир не препознаје свакако Комисију у смислу надлежности прописане наведеним законом, тако да би било који други ЈПП пројекат, реализован у другој земљи која није Република Србија, остао непризнат као референца. Молимо Вас да размотрите могућност признавања референци, у складу са другим јурисдикцијама, нарочито имајући у виду да Наручилац на страни 11. наводи да : "Ако се у држави у којој понуђач има седиште не издају тражени докази, понуђач може, уместо доказа, приложити своју писану изјаву, дату под кривичном и материјалном одговорношћу оверену пред судским или управним органом, јавним бележником или другим надлежним органом те државе. Ако понуђач има седиште у другој држави, Наручилац може да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе, из чега се јасно види намера Наручиоца да ипак спроведе законити поступак и да омогући што ширу конкуренцију и могућност учешћа понуђача са међународним истукством.
8. Осмо, да ли се под Комисијом за јавно-приватно партнериство подразумева Комисија уређена Законом о јавно-приватном партнериству и концесијама Републике Србије? Поред разлога наведених у претходном ставу, упућујемо Вас на следеће: у до сада одобреним пројектима ЈПП од стране Комисије за ЈПП, постоје два пројекта који за предмет имају путну инфраструктуру, па није јасно зашто Наручилац није тражио барем једну из области која је предмет ове Набавке или три такве референце (из области путне инфраструктуре), имајући у виду да ће надамо се омогућити учешће и признати референце понуђача и из других јурисдикција које имају много дуже и релевантније искуство у ЈПП пројектима и концесијама у односу на Републику Србију www.ppp.gov.rs.

На истој страни у делу који се односи на **Кадровски капацитет**: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу кадровског капацитета:

- „• Да има најмање једно (1) запослено или на други начин радно ангажовано лице, у складу са Законом о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, i 75/2014 и 13/17-Одлука УС) и подзаконским актима (уговор о раду (на одређено или на неодређено време), уговор о делу, ауторски уговор, уговор о привремено - повременим пословима) са дипломом о стеченом високом образовању из области техничких наука, а у вези са друмским саобраћајем (грађевинарство, **високоградња**, саобраћај и сл.).
- Да има најмање једно (1) запослено или на други начин радно ангажовано лице, у складу са Законом о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, i

75/2014 и 13/17-Одлука УС) и подзаконским актима (уговор о раду (на одређено или на неодређено време), уговор о делу, ауторски уговор, уговор о привремено - повременим пословима) са дипломом о стеченом вишем образовању из области економије.“

1. Веома је интересантно да Наручилац тражи овакву врсту кадровског капацитета, односно структуру понуђача, нарочито имајући у виду да путна инфраструктура спада у домен **нискоградње**. Међутим, Наручилац захтева да Понуђач има једно радно ангажовано лице и то са дипломом о стеченом високом образовању **из области техничких наука**, а у вези са друмским саобраћајем (грађевинарство, **високоградња**, саобраћај и сл.), али претпостављамо да преферираны понуђач има на располагању само такво лице, јер би у супротном Наручилац поставио логичан захтев у односу на лице техничке струке, све и да му такво лице треба. Наиме, нити у једном делу израде пројекта ЈПП нити конкурсне документације, саветник не треба да се бави пројектовањем, већ све улазне податке треба да добије од Наручиоца, будућег јавног партнера, те је захтев за техничким кадром необјашњив, и треба га брисати. А ако се одлучи да се остане при сличном захтеву, елементарна пристојност и логика захтева да овај захтев буде у логичној вези са предметом јавне набавке, тј. са нискоградњом.
2. Такође није јасно, имајући у виду да је Наручилац навео из речника јавних набавки да се ова набавка односи на 79000000 - Пословне услуге: **право**, маркетинг, саветовање, запошљавање, штампање и обезбеђење, како је Наручилац мислио да му се пружи услуга израде конкурсне документације која је по много чему правно специфична у односу на класичну јавну набавку и да притом уради изузетно комплексан Модел уговора о јавно-приватном партнерству, без да захтева да Понуђач у оквиру кадровског капацитета и тима саветника има правника, односно лице за завршеним правним факултетом и минималним бројем година искуства након стицања звања, те захтевамо да се уведе и обавеза Понуђача да има ангажованог правника са минимум 10 година радног искуства у струци. Овај захтев мора да стоји и уз лице са стеченим ВИСОКИМ, а не **вишим** образовањем из области економије и најмање 10 година искуства, и лице из области техничких наука, ВИСОКО образовање из области нискоградње са најмање 10 година искуства у струци након стицања звања.
3. **На страни 10 оспораване конкурсне документације под насловом - НАЧИН ДОКАЗИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ДОДАТНИХ УСЛОВА - Доказ пословног капацитета, захтева се следеће:**

Референтна потврда наручиоца посла (Образац 6) о реализованим уговорима за пружене саветодавне услуге у области ЈПП, која мора да садржи: назив наручиоца посла, број и датум закључења уговора, податке о јавном уговору, наративни опис посла, статус пројекта, редни број мишљења Републичке комисије за ЈПП, оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца.

одредба о Референтној потврди из бројних разлога не може и не сме да гласи онако како је наведено, посебно имајући у виду да су бројне потврде наручилаца издате без вештачки додатих елемената из предметног захтева, а које на недвосмислен начин могу да потврде основ и врсту услуге која је пружена, те Наручилац остale понуђаче ставља у положај да у року од 5 радних дана захтева нове потврде наручилаца, чиме је постављен немогући услов (за који се сматра према ЗОО да ако је постављен, да не постоји), те ова одредба треба да гласи, како следи:

Референтна потврда наручиоца посла (Образац 6) о реализованим уговорима за пруженIM саветодавнIM услугамA у области ЈПП, која мора да садржи: назив

наручиоца посла, број и датум закључења уговора, податке о јавном уговору, наративни опис поела ВРСТИ УСЛУГЕ, статус пројекта, редни број минијења Републичке комисије за ЈНП, оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца СА КЛАУЗУЛОМ да Наручилац под пуном материјалном и кривичном одговорношћу даје предметну потврду и којом наводи да је предметна услуга пружена самостално и да нису били ангажовани други спољни консултанти на истом пројекту.

4. Такође, зачуђујуће је и неуобичајено је да Наручилац не захтева било какав финансијски капацитет који Понуђач треба да испуни, те на тај начин омогућава лицима без доказивања озбиљнијег финансијског капацитета, учешће у предметној јавној набавци.
5. У поглављу 11. ПОДАЦИ О ВРСТИ, САДРЖИНИ, НАЧИНУ ПОДНОШЕЊА, ВИСИНИ И РОКОВИМА ОБЕЗБЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ ИСПУЊЕЊА ОБАВЕЗА ПОНУЂАЧА, конкурсне документације, захтевано је од понуђача да у понуди достави: 1) Средство обезбеђења за озбиљност понуде: оригинал банкарску гаранцију. Понуђач је дужан да уз понуду достави средство финансијског обезбеђења за озбиљност понуде и то оригиналну банкарску гаранцију за озбиљност понуде са клаузулом неопозива, безусловна и платива на први позив и без права приговора у износу од најмање 2% од висине вредности понуде без ПДВ-а, са роком важења од најмање 30 дана дужим од рока важности понуде.

Ово је само још један доказ да је предметни поступак усмерен на ограничавање конкуренције, имајући у виду да се у складу са нормалном праксом и процедуром пословних банака, банкарска гаранција не може добити у року од једва 5 радних дана, колико је остављено осталим понуђачима, осим лицима која су евентуално била спремна и извршила припремне радње како би извадиле банкарску гаранцију у овом нечувено кратком року.

Имајући све напред наведено у виду, молимо Вас да пажљиво размотрите наше захтеве, те конкурсну документацију уподобите логици, као и предмету јавне набавке, изоставите нелогичне и дискриминаторне услове, као и да продужите рок за достављање понуда, како бисте омогућили конкуренцију, спречили свесно кршење закона и законске последице таквом поступању.

Излишно је и напомињати, али оваквом конкурсном документацијом, остављеним роковима за подношење понуда, као и роком за достављање захтева за појашњење конкурсне документације, постојала је намера да се предметна ЈН и уговор о ЈН додели познатом лицу █████ без прилике да се било које заинтересовано лице укључи у предметни поступак.

ОДГОВОРИ

1. Пре свега, у циљу истинитости и апсолутне тачности података о предметној јавној набавци, Наручилац указује да је предметна јавна набавка објављена на Порталу јавних набавки **26. јуна 2018. године**, а не 25. јуна 2018. године, као што је Заинтересовано лице у свом захтеву навело.
Наручилац је припремио конкурсну документацију у складу са Законом о јавним набавкама при чему је поступао са пажњом доброг домаћина и пажњом доброг стручњака. Наручилац указује да нема сазнања о истинитости навода које Заинтересовано лице наводи што, наравно, не значи да неће одступити од примене закона Републике Србије у целости, а поготово Закона о јавним набавкама, па и у случају да дође до сазнања о ситуацији коју је Заинтересовано лица описало. Имајући у виду наведени датум захтева Заинтересованог лица, Наручилац ће посебно обратити пажњу да не дође до описане ситуације, а све у циљу транспарентности и подједнаког третмана понуђача.
2. 2.1 и 2.2 Наручилац даје појашњење да се захтев Наручиоца у погледу пословног капацитета односи на услуге пружене јавном сектору.
У складу са Чланом 63. Закона о јавним набавкама, Наручилац ће приступити измени конкурсне документације.

2.3 Имајући у виду чињеницу да је Пројекат упућен Комисији за јавно-приватно партнерство Републике Србије, додатно потврђује да је Наручилац прихватио и дао сагласност на исти, што потврђује да су пружене саветодавне услуге у складу са захтевом и потребом Наручиоца, односно да су исте пружене квалитетно и да је сам Пројекат израђен тако да исти оправдава јавни интерес, да је изводљив и да је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству.

2.4 Закључење јавног уговора јесте најбољи доказ да је Пројекат добар, да оправдава јавни интерес, да је изводљив и да је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству, и Наручиоцу је једино тај елемент релевантан. Опаска да предложени пројекат није тржишно интересантан, доводи у питање кредитабилитет саветника који је пружио саветодавне услуге на том пројекту, а не оправданост пројекта и подобност да исти буде предмет референтне потврде.

2.5 Главна одлика квалитетно израђеног пројекта јесте да оправдава јавни интерес, да је изводљив и да је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству и да је реализован, односно спроведен до поступка избора приватног партнера.
У циљу обезбеђивања конкуренције, Наручилац прихвата референтну потврду о извршеним саветодавним услугама на било ком пројекту јавно-приватног партнерства, који је израђен у складу са Законом о ЛПП и на који је Комисија за јавно-приватно партнерство Републике Србије дала позитивно мишљење и/или да је закључен јавни уговор.
- 2.6 У циљу обезбеђивања конкуренције, Наручилац прихвата референтну потврду о извршеним саветодавним услугама на било ком пројекту јавно-приватног партнерства, који је израђен у складу са Законом о ЛПП и на који је

Комисија за јавно-приватно партнерство Републике Србије дала позитивно мишљење и/или да је закључен јавни уговор.

Наручилац указује да су према његовом мишљењу смислени сви пројекти на које је Комисија за јавно-приватно партнерство Републике Србије дала позитивно мишљење и у складу са којима је закључен јавни уговор, те да је то једини релевантан елемент који Наручилац захтева у погледу додатног услова пословног капацитета.

Имајући у виду да је, да би се реализовао један пројекат, потребна сагласност Скупштине општине, и након тога добијено позитивно мишљење Комисије за јавно-приватно партнерство Републике Србије, Наручилац указује да опаска да Наручилац треба да захтева референце из "смислених" пројеката доводи у питање уважавање Наручиоца и Комисије за ЛПП од стране Заинтересованог лица.

2.7 Да, под Комисијом за јавно-приватно партнерство подразумева се Комисија за јавно-приватно партнерство и концесије Републике Србије образована Одлуком о образовању Комисије за јавно-приватно партнерство ("Службени гласник РС", број 13/12), коју је донела Влада на основу члана 65. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС”, број 88/11, 15/2016 и 104/2016) и члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08 и 16/11, 68/12 - одлука УС, 72/12, 7/14 - одлука УС и 44/14).

Наручилац спроводи набавку саветодавних услуга за спровођење поступка јавно-приватног партнерства на територији Републике Србије, на којој важе закони Републике Србије и на којој се императивно спроводи Закон о ЛПП РС, те стога Наручилац не види потребу за признавањем референци о реализованим пројектима који нису спроведени у складу са Законом о ЛПП РС и нису под јурисдикцијом Комисије за јавно-приватно партнерство РС јер се предмет ове јавне набавке неће реализовати у складу са законима других држава, нити било којим другим законима, сем закона Републике Србије.

2.8 Да, под Комисијом за јавно-приватно партнерство подразумева се Комисија за јавно-приватно партнерство и концесије Републике Србије образована Одлуком о образовању Комисије за јавно-приватно партнерство ("Службени гласник РС", број 13/12), коју је донела Влада на основу члана 65. Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама („Службени гласник РС”, број 88/11, 15/2016 и 104/2016) и члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08 и 16/11, 68/12 - одлука УС, 72/12, 7/14 - одлука УС и 44/14).

У циљу обезбеђивања конкуренције, Наручилац прихвата референтну потврду о извршеним саветодавни услугама на било ком пројекту јавно-приватног партнерства, који је израђен у складу са Законом о ЛПП и на који је Комисија за јавно-приватно партнерство Републике Србије дала позитивно мишљење и/или да је закључен јавни уговор.

3. 3.1 Имајући у виду захтевано пословно искуство - референце у изради пројеката и пруженим саветодавним услугама и саме специфичности овог посла и мултидисциплинарности, а све у циљу побољшања конкурентности, брише се захтев за додатним условом у погледу кадровског капацитета.

У складу са Чланом 63. Закона о јавним набавкама, Наручилац ће приступити измени конкурсне документације.

3.2 Имајући у виду захтевано пословно искуство - референце у изради пројеката и пруженим саветодавним услугама и саме специфичности овог посла и мултидисциплинарности, а све у циљу побољшања конкурентности, брише се захтев за додатним условом у погледу кадровског капацитета.

У складу са Чланом 63. Закона о јавним набавкама, Наручилац ће приступити измени конкурсне документације.

3.3 Наручилац се захваљује на сугестији Заинтересованог лица. Међутим, имајући у виду да ће рок за подношење понуда бити продужен у складу са Чланом 63. Закона о јавним набавкама, Понуђачи ће имати доволно времена да захтевају и добију потребне потврде од наручилача.

Сугестија за изменом Обрасца 6 - Референтне потврде наручиоца посла о успешно реализованом уговору, није потребна имајући у виду да је иста јасна и недвосмислена. Такође, имајући у виду да је овај захтев је у супротности са захтевом из тачке 2.1 Заинтересованог лица, Наручилац неће извршити измену у погледу садржине Обрасца 6.

3.4 Наручиоцу је у интересу да изабере Понуђача који има потребно пословно искуство - референце како би на што квалитетнији начин пружио саветодавне услуге и израдио што квалитетнији пројекат, и у циљу повећања конкурентности не ограничава понуђаче у погледу финансијског капацитета, а поготово имајући у виду да је у питању јавна набавка мале вредности.

3.5 Наручилац се захваљује на сугестији Заинтересованог лица. У питању је техничка грешка која ће бити изменењена.

У складу са Чланом 63. Закона о јавним набавкама, Наручилац ће приступити измени конкурсне документације.

